

Asia: VN/18993/2026

Luonnokset ydinenergiain nojalla annettavista valtioneuvoston asetuksista ja säteilyturvallisuutta koskevien säännösehdotusten ympäristöarvioinnista

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Yleistä

Uudenmaan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua työ- ja elinkeinoministeriön valmistelemista ydinenergialakia täydentävistä asetusluonnoksista sekä valtioneuvoston asetuksen ydinlaitoksista 1 luvun ympäristöselostuksesta. Uudenmaan liitto keskittää lausuntonsa niihin kohtiin, joilla on merkitystä Uudenmaan maakunnan alueidenkäytön suunnittelun ja aluekehityksen kannalta, erityisesti Loviisan ydinvoimalaitoksen sijaintialueen näkökulmasta.

1. Suojavyöhykkeen määräytyminen (VNa ydinlaitoksista 5 §)

Uudenmaan liitto pitää lähtökohtaisesti perusteltuna siirtymistä nykyisestä kiinteästä päästörajasta seurausperusteiseen, laitokohtaisesti määräytyvään sääntelyyn. Ympäristöselostuksen (luku 8.4) mukaan muutos mahdollistaa aiempaa pienempien tai turvallisuusominaisuuksiltaan kehittyneempien laitosten sijoittamisen nykyistä lähemmäs asutusta ja muuta yhdyskuntarakennetta. Tällä on suora yhteys maakuntakaavoitukseen ja alueiden käytön yhteensovittamiseen. Uudenmaan liitto pitää tärkeänä, että maakunnan liiton alueidenkäytöllinen asiantuntemus otetaan huomioon riittävän varhaisessa vaiheessa, kun suojavyöhykkeen laajuutta ja laitosten sijoittumisedellytyksiä arvioidaan laitos- ja sijaintipaikkakohtaisesti.

2. Maakunnan liiton asema hakemusmenettelyissä (9 § ja 11 §)

Asetusluonnoksen mukaan periaatepäätöstä koskevassa hakemuksessa (9 §) ei enää edellytetä sijaintipaikkatietoja, ja sijaintikunnan puoltava lausunto (11 §) kytketään vasta rakentamislupavaiheeseen. Maakunnan liittoa ei asetusluonnoksessa mainita erillisenä lausunnonantajana missään hakemusvaiheessa. Uudenmaan liitto esittää, että asetukseen tai sen perusteluihin täsmennetään, missä vaiheessa ja millä tavoin maakunnan liiton alueidenkäytöllinen ja aluekehityksellinen näkemys tulee kuulluksi, kun sijaintiin liittyvät tiedot käsitellään aiempaa myöhemmin lupaprosessissa.

3. Siirtymäsäännös olemassa oleville laitoksille (35 §)

Uudenmaan liitto pitää hyvänä, että Loviisan kaltaisiin, ennen vuotta 1990 luvitettuihin laitoksiin sovelletaan uutta 5 §:n seurausperusteista vaatimusta vain siltä osin kuin turvallisuuden parantaminen on kohtuudella toteutettavissa ja oikeasuhtaista. Uudenmaan liitto pitää tärkeänä, että mahdollinen arviointi laitoksen suojavyöhykkeen muuttamisesta tehdään avoimesti yhteistyössä alueen pelastusviranomaisten ja sijaintikunnan kanssa, koska muutoksella olisi suora vaikutus alueen maankäyttöön ja valmiussuunnitteluun.

4. Arvio ympäristöselostuksesta

Uudenmaan liitto yhtyy ympäristöselostuksen johtopäätökseen, jonka mukaan nyt arvioitavan 1 luvun muutosten kokonaisvaikutukset ympäristöön ja ihmisten terveyteen ovat vähäisiä, ja pitää asianmukaisena, että tarkemmat laitos- ja sijaintipaikkakohtaiset vaikutukset – mukaan lukien alueidenkäytölliset vaikutukset (luku 8.4) – arvioidaan vasta hankekohtaisissa suunnittelu- ja lupamenettelyissä. Uudenmaan liitto huomauttaa kuitenkin, että tämä arviointi ajoittuu jatkossa aiempaa myöhemmäksi, kun ympäristövaikutusten arviointi kytkeytyy vasta rakentamisluvan valmisteluun eikä enää periaatepäätösvaiheeseen. Edellä kohdassa 2 esitetyllä tavalla Uudenmaan liitto pitää tärkeänä, että sen oma kuulemisasema näissä myöhemmissä, hankekohtaisissa menettelyissä vahvistetaan nimenomaisesti, jotta alueellinen näkökulma tulee käytännössä huomioiduksi.

Yhteenveto

Uudenmaan liitto pitää asetusluonnoksia pääosin perusteltuina ja kannatettavina, mutta esittää edellä mainittujen huomioiden – erityisesti maakunnan liiton kuulemisaseman täsmentämisen – huomioon ottamista asetuksissa tai niiden perusteluissa ennen asetusten antamista.

Vartiainen Petra

Uudenmaan liitto - maakuntajohtaja Telén Tuija